

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

ĐỒ HẢI TRIỀU

**“NGHIÊN CỨU ẢNH HƯỞNG CỦA PHÂN BÓN SILICA
ĐẾN SINH TRƯỞNG, NĂNG SUẤT VÀ CHẤT LƯỢNG LẠC
TRÊN ĐẤT PHÙ SA CŨ BẠC MÀU TỈNH VĨNH PHÚC”**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC NÔNG NGHIỆP

**CHUYÊN NGÀNH: TRỒNG TRỌT
MÃ SỐ: 60. 62. 01**

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS. Đặng Văn Minh

Thái Nguyên, 2008

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan rằng số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn này là hoàn toàn trung thực và chưa được sử dụng để bảo vệ cho một học vị nào. Mọi sự giúp đỡ cho việc hoàn thành luận văn này đều đã được cảm ơn, các thông tin trích dẫn trong luận văn này đều đã được chỉ rõ nguồn gốc.

Thái Nguyên, tháng 10 năm 2008

Tác giả luận văn

Đỗ Hải Triều

LỜI CẢM ƠN

Để hoàn thành luận văn này, tôi xin trân trọng cảm ơn sự quan tâm, giúp đỡ tận tình của:

Thầy giáo hướng dẫn PGS.TS Đặng Văn Minh đã giúp đỡ tận tình về phương pháp nghiên cứu cũng như quá trình hoàn thiện luận văn.

Khoa Sau đại học - Trường Đại học Nông Lâm Thái Nguyên.

Trung tâm Thổ nhưỡng Nông hoá tỉnh Vĩnh Phúc.

Viện Thổ nhưỡng Nông hoá, Viện Quy hoạch và Thiết kế nông nghiệp.

Các hộ nông dân tại thôn Trại Lớn, xã Tam Hồng, huyện Yên Lạc, tỉnh Vĩnh Phúc.

Cho phép tôi được bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc đến tất cả những sự giúp đỡ quý báu đó.

Thái Nguyên, tháng 10 năm 2008

Tác giả luận văn

Đỗ Hải Triều

MỤC LỤC

	Trang
Mở đầu	1
1. Đặt vấn đề	1
2. Mục đích nghiên cứu	3
3. Ý nghĩa của đề tài	3
Chương 1: Tổng quan tài liệu	4
1.1. Cơ sở khoa học của đề tài	4
1.2. Yêu cầu ngoại cảnh của cây lạc	5
1.3. Yêu cầu về đất đai của cây lạc	6
1.4. Yêu cầu về dinh dưỡng của cây lạc	7
1.4.1 Vai trò và sự hấp thu đạm (N)	7
1.4.2. Vai trò và sự hấp thu lân (P)	7
1.4.3. Vai trò và sự hấp thu kali (K)	8
1.4.4. Vai trò và sự hấp thu canxi (Ca) của lạc	9
1.4.5. Vai trò và sự hấp thu Magiê (Mg) của lạc	10
1.4.6. Vai trò và sự hấp thu lưu huỳnh (S) của lạc	10
1.4.7. Vai trò của các nguyên tố vi lượng đối với lạc	10
1.5. Những nghiên cứu về Silic	11
1.5.1. Giới thiệu chung về Silic	11
1.5.2. Tình hình sử dụng phân bón Silica	11
1.5.3. Những nghiên cứu về Silic ở nước ngoài	12
1.5.3.1. Silic với dinh dưỡng của con người	12
1.5.3.2. Silic trong đất	13
1.5.3.3. Silic trong nước	15
1.5.3.4. Vai trò của Silic đối với cây trồng	16
1.5.4. Kết quả nghiên cứu về phân bón Silica ở Việt Nam	25
1.6. Tình hình sản xuất lạc trên thế giới và ở Việt Nam	26
1.6.1. Tình hình sản xuất lạc trên thế giới	26

1.6.2. Tình hình sản xuất lạc ở Việt Nam	28
1.6.3. Tình hình sản xuất lạc ở Vĩnh Phúc	32
Chương 2: Đối tượng, nội dung, phương pháp nghiên cứu	34
2.1. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu	34
2.1.1. Đối tượng nghiên cứu	34
2.1.2. Phạm vi nghiên cứu	34
2.1.3. Địa điểm và thời gian thực hiện	34
2.1.4. Vật liệu nghiên cứu	34
2.2. Nội dung, phương pháp nghiên cứu và các chỉ tiêu theo dõi	34
2.2.1. Nội dung nghiên cứu	34
2.2.2. Phương pháp nghiên cứu	35
2.2.2.1. Công thức nghiên cứu	35
2.2.2.2. Phương pháp bố trí thí nghiệm	36
2.2.2.3. Các biện pháp kỹ thuật	36
2.2.3. Các chỉ tiêu theo dõi và phương pháp nghiên cứu	37
2.2.3.1. Đối với cây lạc	37
2.2.3.2. Đất trồng	39
2.2.4. Phương pháp xử lý số liệu	39
Chương 3: Kết quả nghiên cứu và thảo luận	40
3.1. Đặc điểm thời tiết khí hậu vùng nghiên cứu	40
3.2. Ảnh hưởng của phân bón Silica đến một số chỉ tiêu sinh trưởng của cây lạc	42
3.2.1. Ảnh hưởng của phân bón Silica đến chiều cao cây	42
3.2.2. Ảnh hưởng của phân bón Silica đến số cành cấp 1/cây	43
3.3. Ảnh hưởng của phân bón Silica đến các yếu tố cấu thành năng suất lạc	45
3.3.1. Ảnh hưởng của phân bón Silica đến tổng số quả/cây	45
3.3.2. Ảnh hưởng của phân bón Silica đến số quả chắc/cây	47
3.3.3. Ảnh hưởng của phân bón Silica đến khối lượng 100 quả	49

3.3.4. Ảnh hưởng của phân bón Silica đến khối lượng 100 hạt	51
3.3.5. Ảnh hưởng của phân bón Silica đến tỷ lệ hạt/quả	52
3.4. Ảnh hưởng của phân bón Silica đến năng suất lạc	53
3.5. Ảnh hưởng của phân bón Silica đến mức độ nhiễm bệnh của lạc	56
3.5.1. Ảnh hưởng của phân Silica đến mức độ nhiễm bệnh gỉ sắt	56
3.5.2. Ảnh hưởng của phân Silica đến mức độ nhiễm bệnh đốm đen	58
3.5.3. Ảnh hưởng của phân Silica đến mức độ nhiễm bệnh đốm nâu	58
3.6. Ảnh hưởng của phân bón Silica đến chất lượng lạc	60
3.7. Ảnh hưởng của phân bón Silica đến một số chỉ tiêu hoá học đất	61
3.8. Hiệu quả kinh tế của bón phân Silica	63
3.9. Hiệu lực tồn dư của phân Silica	64
3.9.1. Hiệu lực tồn dư của phân Silica đối với các chỉ tiêu sinh trưởng của cây lạc	65
3.9.1.1. Hiệu lực tồn dư của phân Silica đến chiều cao cây	65
3.9.1.2. Hiệu lực tồn dư của phân Silica tới số cành cấp 1	66
3.9.2. Hiệu lực tồn dư của phân Silica đối với các yếu tố cấu thành năng suất lạc	66
3.9.2.1. Hiệu lực tồn dư của phân Silica tới tổng số quả/cây	67
3.9.2.2. Hiệu lực tồn dư của phân Silica tới số quả chắc/cây	68
3.9.2.3. Hiệu lực tồn dư của phân Silica tới khối lượng 100 quả	68
3.9.2.4. Hiệu lực tồn dư của phân Silica tới khối lượng 100 hạt	69
3.9.2.5. Hiệu lực tồn dư của phân Silica tới tỷ lệ hạt/quả	69
3.9.3. Hiệu lực tồn dư của phân Silica tới năng suất lạc	70
3.9.4. Hiệu quả kinh tế tồn dư của phân Silica	71
Kết luận và đề nghị	73
1. Kết luận	73
2. Đề nghị	74
Tài liệu tham khảo	75
Phụ lục	77

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng	Tên bảng	Trang
1.1	Diện tích, năng suất và sản lượng lạc trên thế giới và một số nước	27
1.2	Diện tích trồng lạc của các vùng sản xuất chính trong nước (giai đoạn 2001 – 2006)	29
1.3	Năng suất của các vùng sản xuất chính trong nước (giai đoạn 2001 – 2006)	31
1.4	Sản lượng của các vùng sản xuất chính trong nước (giai đoạn 2001 – 2006)	32
1.5	Diện tích, năng suất, sản lượng lạc tỉnh Vĩnh Phúc (giai đoạn 2001-2007)	33
2.1	Kết quả phân tích đất trước thí nghiệm	34
3.1	Đặc điểm thời tiết, khí hậu trong thời gian làm thí nghiệm	41
3.2	Ảnh hưởng của bón phân Silica đến một số chỉ tiêu sinh trưởng của cây lạc	43
3.3	Ảnh hưởng của bón phân Silica đến các yếu tố cấu thành năng suất lạc	46
3.4	Ảnh hưởng của bón phân Silica đến năng suất lạc	53
3.5	Ảnh hưởng của bón phân Silica đến mức độ nhiễm bệnh của lạc	57
3.6	Ảnh hưởng của bón phân Silica đến sự tích lũy Silic trong cây lạc (Vụ xuân 2007)	59
3.7	Ảnh hưởng của bón phân Silica đến hàm lượng chất béo trong hạt lạc (Vụ xuân 2007)	60
3.8	Kết quả phân tích đất sau thí nghiệm	61
3.9	Sơ bộ hạch toán hiệu quả kinh tế sử dụng phân Silica cho lạc trên đất bạc màu	64
3.10	Hiệu lực tồn dư của phân Silica đối với các chỉ tiêu sinh trưởng của cây lạc	66

3.11	Hiệu lực tồn dư của phân Silica đến các yếu tố cấu thành năng suất lạc	67
3.12	Hiệu lực tồn dư của phân Silica năng suất lạc	70
3.13	Sơ bộ hạch toán hiệu quả kinh tế tồn dư của bón phân Silica cho lạc trên đất bạc màu	72

DANH MỤC CÁC BIỂU ĐỒ

Biểu đồ	Tên biểu đồ	Trang
3.1	Ảnh hưởng của bón phân Silica đến số cành cấp 1/cây	44
3.2	Ảnh hưởng bón phân Silica đến số quả chắc/cây của lạc	47
3.3	Ảnh hưởng của phân bón Silica đến năng suất lạc	54
3.4	Hiệu lực tồn dư tới số quả chắc/cây	68
3.5	Hiệu lực tồn dư của phân Silica tới năng suất lạc	70

MỘT SỐ KÝ HIỆU VIẾT TẮT

N:	Đạm
P:	Lân
K:	Kali
Ca ⁺⁺ :	Canxi trao đổi
Mg ⁺⁺ :	Magiê trao đổi
S:	Lưu huỳnh
Mo:	Molipden
B:	Bo
pH _{KCl} :	Độ chua pH _{KCl}
OM%:	Chất hữu cơ tổng số
P ₂ O ₅ %:	Lân tổng số
K ₂ O%:	Kali tổng số
P ₂ O ₅ dt:	Lân dễ tiêu
K ₂ Odt:	Kali dễ tiêu
CT:	Công thức
Đ/c:	Đối chứng
+	Mức độ nhiễm bệnh rất nhẹ
++:	Mức độ nhiễm bệnh nhẹ
+++:	Mức độ nhiễm bệnh trung bình
++++:	Mức độ nhiễm bệnh nặng
+++++:	Mức độ nhiễm bệnh rất nặng